

Finlands Banks pensionsfond

Årsberättelse 2012

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Finlands Banks pensionsfond

Årsberättelse 2012

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Helsingfors 2013

Finlands Banks pensionsfond

Från och med 2002 har Finlands Bank täckt sitt pensionsåtagande och finansierat pensionerna genom en juridiskt osjälvständig pensionsfond som redovisas över bankens balansräkning. Målet är att förvalta tillgångarna för täckning av pensionsåtagandet enligt allmänna principer för förvaltning av pensionsmedel, men med hänsyn till de särskilda krav som härrör från bankens balansräkningspolicy och centralbanksverksamheten. Denna uppläggningspolicy över bankens balansräkning förändrade inte bankens ställning som pensionsanstalt som har sistahandsansvaret för personalens pensioner och svarar för finansieringen av pensionerna, administrerar personalens pensionsförmåner i tillämpliga delar enligt statens pensionssystem och handlägger pensionsbesluten och utbetalningen av pensioner. Innova Personalfonds- och Pensionstjänster Ab (nedan: Innova) handlägger Finlands Banks pensionsbeslut och

betalar ut pensionerna. Innova är dotterbolag till Mandatum Livförsäkringsaktiebolag. Innova anlitar Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varmas tjänster för pensionshanteringen. Helhetsöversikter om uppläggningspolicy och finansieringen av Finlands Banks pensionsskydd upprättades också under 2012.

Värdet på tillgångarna i pensionsfonden uppgick till 582 727 659,89 euro den 31 december 2012. I resultat för 2012 redovisade pensionsfonden 0 euro efter en ökning av pensionsavsättningen med 47 miljoner euro. Under 2012 utbetalades pensioner för 25 miljoner euro. Vid utgången av året uppgick täckningsgraden för pensionsfondens pensionsåtagande till 101 %. I december 2012 beslutade bankfullmäktige att målet för täckningsgraden herefter ska vara 100 %.

Innehåll

Finlands Banks pensionsfond	5
1 Pensionsfondens organisation och beslutsordning	8
2 Pensionsåtagande och utbetalda pensioner	9
3 Bokslut	10
3.1 Balansräkning	10
3.2 Resultaträkning	11
3.3 Noter till bokslutet	14
4 Hantering av pensionsfondens finansieringsrisker och placeringsverksamhet	16
4.1 Placeringspolicy	17
4.2 Pensionsfondens tillgångar och placeringsverksamhet 2012	17
4.3 Genomförande av placeringsverksamheten	18
4.4 Riskhantering av placeringsverksamheten	19

1 Pensionsfondens organisation och beslutsordning

Pensionsfondens organisation är en del av Finlands Banks organisation:

- Bankfullmäktige
- Direktionen
- Ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen
- Administrativa avdelningen
- Bankavdelningen
- Finlands Banks internrevision
- Riksdagens revisorer
- Revisorer godkända av Eurosystemet

Bankfullmäktige svarar för de allmänna principerna för pensionsfonden, bestämmer täckningen av pensionsåtagandet och bankens avgifter till pensionsfonden samt beslutar om grunderna för pensionsskyddet. Bankfullmäktige övervakar att pensionsåtagandet uppfylls när de fastställer grunderna för bankens bokslut och beslutar att fastställa bokslutet.

Finlands Banks direktion svarar för organisationen av bankens pensionsfond, beslutar om principerna för placeringspolicy och tillgångsförvaltning samt övervakar att dessa följs. Inom ramen för sin arbetsfördelning svarar direktionen också för enskilda pensionsbeslut, som bereds av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma.

Direktionen har tillsatt en ledningsgrupp för förmögenhetsförvaltningen som för sin del övervakar och utvärderar placeringsverksamheten, gör förslag till utveckling av placeringsverksamheten och placeringspolicyn och bevakar och utvärderar utvecklingen av pensionsåtagandet och dess täckning. Ledningsgruppen rapporterar utfallet av tillgångsförvaltningen till direktionen och sörjer för att allokeringen ligger i linje med placeringspolicyn.

I ledningsgruppen är de avdelningar representerade som svarar för placeringsverksamheten, tillgångsförvaltningen och pensionsförvaltningen. Vidare ingår en representant för personalen. Ledningsgruppen sammanträdde fyra gånger under räkenskapsåret.

Administrativa avdelningen svarade för underhållet och förvaltningen av fastigheterna. Avdelningen sköter också pensionsfondens bokföring och bestämmer de värderingsprinciper som ska tillämpas i redovisningen. Juridiska enheten och personalenheten förbereder ändringar i pensionsstadgarna. Tjänsteleverantören bereder pensionsbesluten och svarar för pensionsutbetalningen.

Bankavdelningen bereder ändringar av placeringspolicyn, verkställer placeringsbesluten, har hand om kontakterna med de externa portföljförvaltarna och rapporterar resultaten av portföljförvaltningen till ledningsgruppen.

Internrevisionen granskar diskretionärt pensionsfondens bokföring och den räkenskapsrevision den ansvarar för som ett led i förvaltningen.

Riksdagens revisorer granskar Finlands Banks bokföring och förvaltning och som ett led i detta uppdrag även den i balansräkningen redovisade pensionsfondens bokföring och förvaltning.

Revisorer godkända av Eurosystemet granskar Finlands Banks bokföring och som ett led i detta uppdrag även den i balansräkningen redovisade pensionsfondens bokföring och bokslut enligt ett avtal som ingåtts om revisionen.

Ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen hade 31.12.2012 följande sammansättning:

- direktionsmedlem Seppo Honkapohja
- jurist Eija Brusila med jurist Jutta Koivisto som suppleant
- avdelningschef Pirkko Pohjoisaho-Aarti från administrativa avdelningen, med ekonomichef Tuula Colliander som suppleant
- byråchef Jarno Ilves från investeringsbyrån på bankavdelningen, med avdelningschef Harri Lahdenperä som suppleant
- organisationschef Kirsti Tanila från Finlands Banks personalförening, med Jaakko Koskentola som suppleant till den 25 april 2012 och därefter med Anna-Kaisa Riekkola som suppleant.

2 Pensionsåtagande och utbetalda pensioner

Resultatet för pensionsfonden genereras av arbetstagarnas och arbetsgivarnas – Finlands Banks och Finansinspektionens – avgifter, intäkterna av och kostnaderna för placeringsverksamheten, utbetalda pensioner och kostnaderna för verksamheten. I samband med bokslutet godkänner bankfullmäktige eventuella avgifter till pensionsfonden.

I december 2012 beslutade bankfullmäktige att målet för täckningsgraden för pensionsåtagandet härefter ska vara 100 %.

Finlands Banks pensionsfond hade 31.12.2012 totalt 1 180 löpande pensioner. Utbetalda pensioner 2012:

Under 2012 pensionerades 27 personer direkt från banken eller Finansinspektionen.

Underlaget för beräkning av pensionsåtagandet enligt Finlands Banks pensionsstadga 31.12.2012 omfattade 687 anställda i tjänsteförhållande och 3 026 fribrevsinnehavare utöver pensionstagarna.

Pensionsåtagandet ökade med 0,6 %. Förändringen i arbetspensionsindex var 3,61 % från föregående år. Under räkenskapsåret ökade lönesumman med 0,4 miljoner euro från året förut.

<i>Pensionsslag</i>	<i>Antal personer</i>	<i>Euro</i>
<i>Ålderspension</i>	931	22 101 358
<i>Invalidpension</i>	76	569 428
<i>Arbetslöshetspension</i>	10	15 834
<i>Familjepension</i>	89	1 358 870
<i>Förtida ålderspension</i>	62	818 115
<i>Individuell förtidspension</i>		
<i>Deltidspension</i>	10	141 444

I rehabiliteringspenning utbetalades 0 euro.

3 Bokslut

3.1 Balansräkning

Balansräkning 31.12.2012
tusen euro

AKTIVA	2012	2011
<i>Placeringar</i>		
<i>Andelar i placeringsfonder</i>		
<i>Aktiefonder</i>	185 165	147 372
<i>Räntefonder</i>	360 487	316 612
<i>Fastighetsplaceringar</i>		
<i>Indirekta fastighetsplaceringar</i>	10 239	11 966
<i>Fastigheter och fastighetsaktier</i>	21 315	32 186
<i>Maskiner och inventarier</i>	6	82
<i>Placeringstillgodohavanden hos Finlands Bank</i>	5 513	
<i>Fordringar</i>		
<i>Kundfordringar</i>	2	–
<i>Resultatregleringar</i>	–	–
<i>Fordran på Finlands Bank</i>	–	–
SUMMA	582 728	544 026
PASSIVA		
<i>Pensionsfond</i>		
<i>Uppskrivningsfond</i>	7 891	
<i>Pensionsavsättning vid årets början</i>	527 705	16 238
<i>Ändring av pensionsavsättning</i>	46 575	508 586
<i>Främmande kapital</i>		19 119
<i>Leverantörsskulder</i>	13	27
<i>Upplupna kostnader</i>	50	56
<i>Skuld till Finlands Bank</i>	492	–
SUMMA	582 728	544 026

3.2 Resultaträkning

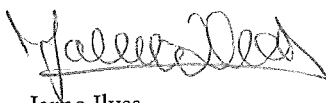
Resultaträkning 1.1–31.12.2012
tusen euro

	2012	2011
Premieinkomst		
Arbetstagarandel	2 387	2 149
Finlands Banks arbetsgivarandel	7 759	7 622
Finlands Banks avgift till pensionsfonden	–	32 000
Intäkter av placeringsverksamheten		
Aktiefonder	520	4 388
Räntefonder	587	10 707
Uppskrivningar	59 585	–15 555
Uppskrivningar på indirekta fastighetsplaceringar	–1 727	–910
Ränteintäkter, banktillgodohavanden	81	11
Fastighetsintäkter	2 698	3 033
Intäkter från indirekta fastighetsplaceringar	2 149	1 061
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för placeringsfonder		
Förvaltningskostnader	–218	–189
Fastighetskostnader		
Driftskostnader	–782	–848
Avskrivningar	–1 118	–1 169
Pensioner		
Utbetalda pensioner	–25 098	–23 027
Hälsovårds- och rehabiliteringskostnader för pensionstagarna	0	–1
Förskott till arbetslöshetsförsäkringsfonden	310	313
Administrationskostnader		
Personalkostnader	–128	–106
Övriga kostnader	–430	–361
Förändring av pensionsavsättning	–46 575	–19 119
ÅRETS RESULTAT	0	0

Helsingfors den 3 april 2013

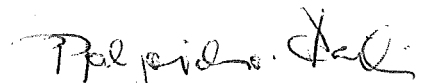
Eija Brusila

Jarno Ilves

Seppo Honkapohja

Pirkko Pohjoisaho-Aarti

Kirsti Tanila

Tabell 1. Andelar i aktie- och räntefonder 31.12.2012

Euro

	<i>Vanguard Eurozone Stock Index Fund</i>	<i>Vanguard Global Stock Index Fund</i>	<i>Summa</i>
Aktiefonder			
<i>Ice Capital</i>	69 362 547,73	91 009 554,70	160 372 102,43
<i>Värdeförändring 31.12.2012</i>	12 447 488,51	12 345 281,94	24 792 770,45
Balansvärde 31.12.2012	81 810 036,24	103 354 836,64	185 164 872,88
Räntefonder			
	EMU Government Bond Fund		
<i>State Street</i>	325 695 149,68		325 695 149,68
<i>Värdeförändring 31.12.2012</i>	34 792 213,50		34 792 213,50
Balansvärde 31.12.2012	360 487 363,18		360 487 363,18

Tabell 2. Indirekta fastighetsplaceringar 31.12.2012

Euro

	<i>Aberdeen Property Fund Finland I</i>	<i>Pohjola Real Estate Fund Finland</i>	<i>Summa</i>
<i>Indirekta fastighetsplaceringar</i>	5 159 223,00	6 806 883,04	11 966 106,04
<i>Värdeförändring 31.12.2012</i>	329 614,38	-1 397 093,14	-1 726 707,52
Balansvärde 31.12.2012	4 829 608,62	5 409 789,90	10 239 398,52
<i>Avtalat men ännu ej tecknat 31.12.2012</i>		170 615,27	170 615,27

Tabell 3. Fastigheter 31.12.2012

Euro

	<i>Snellmans- gatan 6</i>	<i>Snellmans- gatan 2</i>	<i>Summa</i>
<i>Markområden</i>	2 522 818,90	325 000,00	2 847 818,90
<i>Byggnader</i>	16 094 411,06	2 372 796,07	18 467 207,13
Summa	18 617 229,96	2 697 796,07	21 315 026,03

Tabell 4. Intäkter från placeringsfonder 31.12.2012

Euro

	<i>Räntefonder State Street</i>	<i>Aktiefonder Ice Capital</i>	<i>Summa</i>
<i>Reavinster, räntor och övrigt</i>	582 813,09	520 320,94	1 103 134,03
<i>Uppskrivning</i>	34 792 213,50	24 792 770,45	59 584 983,95
<i>Summa</i>	35 375 026,59	25 313 091,39	60 688 117,98

Tabell 5. Fastighetsintäkter 31.12.2012

Euro

	<i>Tammerfors- fastigheten</i>	<i>Snellmans- gatan 4-6</i>	<i>Snellmans- gatan 2</i>	<i>Summa</i>
<i>Intäkter</i>	1 159 489,90	1 289 364,31	248 696,04	2 697 550,25
<i>Driftskostnader</i>	-452 330,77	-274 911,09	-54 520,07	-781 761,93
<i>Driftsöverskott</i>	707 159,13	1 014 453,22	194 175,97	1 915 788,32
<i>Avskrivningar</i>	-206 247,79	-756 151,02	-155 995,13	-1 118 393,94
<i>Nettointäkter</i>	500 911,34	258 302,20	38 180,84	797 394,38
<i>Avkastning på balansvärde</i>				
31.12.2012, %	5,41	5,45	7,20	4,21
<i>Avkastning på genomsnittligt bundet kapital 2012, %</i>	5,59	4,17	5,81	4,64

3.3 Noter till bokslutet

Redovisningsprinciper

ECBS harmoniserade redovisningsriktlinjer gäller inte pensionsfondens bokföring.

Pensionsfondens placeringsportfölj värderas månatligen till marknadsvärdet månadens sista dag enligt rapport från de externa portföljförvaltarna. Indirekta fastighetsplaceringar redovisas i bokslutet till marknadsvärde enligt rapport från de externa portföljförvaltarna. Bokslutet upprättas enligt marknadsvärdet på årets sista dag. Fastigheterna upptas i balansräkningen till värdet vid överföringstidpunkten efter avskrivningar. Till den del byggnaderna uppskrivits i balansräkningen redovisas motsvarande nedskrivningar mot återförda uppskrivningar utan resultatverkan.

Noter till balansräkningen

Placeringar

Balansvärdet av andelarna i aktiefonder uppgick 31.12.2012 till 185 165 tusen euro.

Balansvärdet av andelarna i räntefonder uppgick 31.12.2012 till 360 487 tusen euro.

Balansvärdet av indirekta fastighetsplaceringar uppgick 31.12.2012 till 10 239 tusen euro.

Balansvärdet av pensionsfondens fastighetsplaceringar uppgick till 21 315 tusen euro.

Tammerforsfastigheten, som i Finlands Banks balansräkning tidigare öronmärkts på pensionsfonden, överfördes på Finlands Bank under 2012. Därigenom uppkom för pensionsfonden placeringstillgodohavanden hos Finlands Banks, på vilka betalas en ränta i nivå med räntan på de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna. Vid slutet av 2012 uppgick placeringstillgodohavandena hos Finlands Bank till 5 513 tusen euro.

Pensionsfond

Uppskrivningsfonden upplöstes med 724 tusen euro i nedskrivningar, varefter värdet på den uppgick till 7 891 tusen euro. Fastigheter, markområden och motsvarande uppskrivningar överfördes från Finlands Banks balansräkning till pensionsfonden 2002.

Vid räkenskapsårets början uppgick pensionsavsättningen till 527 705 tusen euro. Nettot av räkenskapsårets intäkter och kostnader, 46 575 tusen euro, avsattes för pensioner.

Pensionsåtagandet enligt Finlands Banks pensionsstadga uppgick 31.12.2012 till 577 660 tusen euro. Pensionsåtagandet beräknades i tillämpliga delar enligt beräkningsgrunderna i Finansinspektionens föreskrift för pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser, enligt beräkningsgrunderna för det registrerade tilläggspensionsskyddet enligt APL och enligt pensionslagen. Räntesatsen var 3 % och belastningen 5 % av pensionsåtagandet.

Efter resultatet för 2012 och återförda uppskrivningar uppgick värdet av tillgångarna för täckning av pensionsåtagandet till 582 728 tusen euro. Detta täckte ca 101 % av Finlands Bank pensionsåtagande på 577 660 tusen euro.

Främmande kapital

Posten består av leverantörsskulder, upplupna kostnader och en skuld till Finlands Bank. Under upplupna kostnader redovisas 50 tusen euro i arvoden till externa portföljförvaltare. Skulden till Finlands Bank består av saldot på pensionsfondens kassakonto som utgör -492 tusen euro.

Noter till resultaträkningen

Premieinkomst

Arbetstagarandelen 2012 var 5,15 %/6,50 % av lönekostnaderna i Finlands Bank och Finansinspektionen. Arbetstagarandelen avräknas från lönerna månatligen.

Under 2012 betalade Finlands Bank 19 % av de utbetalda lönerna i arbetsgivares pensionsavgift till pensionsfonden. Finansinspektionen betalade likaså 19 % av lönerna i pensionsavgift. Arbetsgivarens pensionsavgift redovisades direkt som kostnad för Finlands Bank.

Intäkter av placeringsverksamheten

Intäkterna från räntefonder utgjorde 587 tusen euro. Intäkterna bestod av realisationsvinster och skatteåterbäringar.

Intäkterna från aktiefonder uppgick 2012 till 520 tusen euro.

Till följd av marknadsvärderingen av placeringsfonderna redovisades en vinst på 60 668 tusen euro för 2012.

Fastighetsintäkterna uppgick 2012 till 2 698 tusen euro.

De indirekta fastighetsintäkterna uppgick 2012 till 2 149 tusen euro. Till följd av marknadsvärderingen av de indirekta fastighetsplaceringarna redovisades en förlust på 1 727 tusen euro för 2012.

Kostnader för placeringsverksamheten

I kostnader för placeringsfonder redovisades 195 tusen euro i arvoden till externa portföljförvaltare och 23 tusen euro i kostnader för fastighetsplaceringar.

Driftskostnaderna för fastigheterna uppgick till 782 tusen euro. På fastigheterna gjordes avskriv-

ningar för 1 843 tusen euro. Mot 724 tusen euro återfördes uppskrivningar så att resultatverkan av avskrivningarna blev 1 118 tusen euro (tabell 5).

Pensioner

Under 2012 utbetalades pensioner för 25 098 tusen euro.

Administrationskostnader

I personalkostnader för pensionsfonden redovisades 37 tusen euro i lönekostnader för ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen och sekreteraren samt 91 tusen euro i lönekostnader för pensionshandläggare och andra experter. Övriga kostnader omfattade kostnader för köpta tjänster och diverse andra kostnader.

Förändring av pensionsavsättning

Pensionsavsättningen ökade 2012 med 46 575 tusen euro. Ökningen består av nettot av intäkter och kostnader.

Årets resultat

I resultat för räkenskapsåret redovisades 0 euro.

4 Hantering av pensionsfondens finansieringsrisker och placeringsverksamhet

4.1 Placeringspolicy

Med pensionsfondens placeringar täcks pensionsåtagandet för de anställda i Finlands Bank. Pensionerna finansieras dels med intäkterna från dessa placeringar. Målet för pensionsfondens placeringsverksamhet är en ekonomisk och effektiv pensionsfinansiering. Placeringspolicyen baseras på en analys av utvecklingen av pensionsåtagandet och tillgångsvärdena på lång sikt. Den valda strategiska placeringsallokeringen beror också på att pensionsfonden redovisas över bankens balansräkning.

Viktningen mellan olika placeringskategorier, dvs. den strategiska allokeringen, är det viktigaste beslutet med tanke på placeringsverksamhetens resultat. Den godkända kategoriindelningen enligt placeringspolicyen är statslån, aktier och fastigheter. Den strategiska allokeringen baseras på en analys av framtida pensionsåtaganden. Analysen har samtidigt inriktats på dels åtaganden som sträcker sig långt in i framtiden och avkastningskraven på dem, dels den förväntade avkastningen och riskerna för de olika placeringskategorierna. Också diversifieringsfördelarna har beaktats. Analysen har sökt finna en placeringsfördelning som på bästa möjliga sätt förenar rimliga avkastningsförväntningar med en acceptabel risknivå.

I pensionsfondens placeringsverksamhet tas varken taktiskt eller aktivt ställning till placeringskategoriernas andelar eller enskilda värdepapper. Den faktiska allokeringen avviker från den strategiska på grund av placeringskategoriernas värdeförändringar. Pensionsfondens placeringsstrategi är dynamisk i det hänseendet att när andelen för en placeringskategori ligger över eller under det fastställda gränsvärdet (tabell 6), återställs den strategiska allokeringen. För aktier görs vidare en neutralisering årligen. Målet är således att köpa värdepapper som sjunkit i värde och sälja dem sedan de stigit i värde.

Räntebärande placeringar inriktas på skuldebrev utgivna av stater i euroområdet. Aktieplaceringarna fördelas på euroområdet och den övriga industriella världen (OECD-länderna). Valutakursrisken i aktieplaceringar i utländsk valuta säkras enligt beslut inte.

För aktie- och obligationsplaceringar har fastställt jämförelseindex med en avkastning som portföljförvaltarna försöker uppnå genom passiv förvaltning, s.k. indexering. Som jämförelseindex används kända och etablerade index. För statslån är index Citigroups Euro Government Bond och för aktier MSCI Euro och MSCI World.

Pensionsfondens fastighetsplaceringar indelas i placeringar i fysiska fastigheter och i fastighetsfon-

Tabell 6. Strategisk allokering av pensionsfondens tillgångar och tillåtna intervaller mellan placeringskategorierna

Placeringskategori	Strategisk, %	Nedre gräns, %	Övre gräns, %
Statslån i euroområdet	55	45	65
Aktier i euroområdet	15	10	20
Aktier utanför euroområdet	15	10	20
Fastigheter	10	0	20
Placeringstillgodhavanden hos Finlands Bank	5	–	–
Summa	100		

der. Fysiska fastighetsplaceringar omfattar fastigheter som helt eller delvis utnyttjas av Finlands Bank eller bankens anställda. Det gäller Snellmansgatan 2 och Snellmansgatan 6 i Helsingfors. I pensionsfondens allokering ingår också placeringstillgodohavanden hos Finlands Bank. Då deras storlek inte förändras ur placeringssynvinkel, har inga tillåtna intervall fastställts för dem.

4.2 Pensionsfondens tillgångar och placeringsverksamhet 2012

År 2012 var ett mycket framgångsrikt år för pensionsfondens placeringsverksamhet både absolut sett och i jämförelse med andra pensionsbolag. Den totala avkastningen på placeringarna var 12,0 %. Av placeringskategorierna gav aktieplaceringar den bästa avkastningen (16,7 %). Den höga avkastningen på aktier förklaras allmänt av den rikliga likviditeten i finanssystemet, men också av de europeiska aktiernas relativt stora vikt i pensionsfondens portfölj. När en vändning till det bättre under sommaren 2012 inträffat i krisen i euroområdet, steg aktiekurserna i euroområdet kraftigt mot slutet av året. Aktierna i euroområdet gav för första gången sedan länge en bättre avkastning (20,3 %) än aktierna utanför euroområdet (14,1 %). Utsikterna för aktieplaceringar 2013 präglas allmänt taget av en rätt stor optimism. Optimismen speglar antaganden om att den amerikanska ekonomin återhämtar sig, den starka

ekonomiska tillväxten i Kina fortsätter och stats-skuldkrisen i euroområdet hålls under kontroll.

Tack vare att den allmänna räntenivån hade sjunkit betydligt och krisen i euroområdet bedarrat genererade också pensionsfondens statslåneportfölj en högre avkastning (10,9 %) än normalt. Räntorna föll i alla euroländer, i vissa till och med nära noll. Den för pensionsfonder karakteristiska relativt långa durationen (6,6 år vid slutet av året) gav också meravkastning. Räntenivån har sjunkit så lågt att goda ränteintäkter inte är att vänta för 2013. Vi får sannolikt inte återuppleva en värdeökning på både aktier och räntebärande instrument lik den som inträffade 2012.

I förhållande till jämförelseindex gav placeringarna en avkastning som låg minst i nivå med, men huvudsakligen något över, index.

Det är för tillfället svårt att förutspå utvecklingen på marknaden för fastighetsplaceringar. Det utdragna svaga konjunkturläget, den försämrade tillgången på finansiering och osäkerhetsfaktorerna i samband med det s.k. Solvens II-regelverket har försvagat framtidsutsikterna. REFF I-fonden, som förvaltar pensionsfondens fastighetsplaceringar, har börjat sälja med sikte på en stängning av fonden, vilket har gett pensionsfonden små kapitalåterbärningar. Den fond som förvaltas av den andra portföljförvaltaren med ansvar för fastighetsplaceringar, dvs. Aberdeen, bedrev en framgångsrik hyresverksamhet även under de kärva åren i slutet av 2012. Sammanlagt gav Finlands Banks pensionsfonds fastighetsplaceringar en avkastning på ca 5,6 %.

Tabell 7. Avkastning på pensionsfondens portfölj och jämförelseindex 2012

	<i>Pensionsfonden, %</i>	<i>Jämförelseindex, %</i>
<i>Statslån i euroområdet</i>	10,9	10,7
<i>Aktier</i>	16,7	16,5
<i>Euroområdet</i>	20,3	19,3
<i>Övriga utlandet</i>	14,1	14,1
<i>Fastigheter</i>	5,6	
<i>Summa</i>	12,0	

Pensionsfondens tillgångar uppgick vid slutet av 2012 till ca 583 miljoner euro (544 miljoner euro vid slutet av 2011). Under året inträffade en förändring i allokeringen, som speglar genomförda transaktioner och värdeförändringar på placeringar. Den viktigaste transaktionen ägde rum i mars och bestod i en överföring till pensionsfonden på 32 miljoner euro (överföringen görs i pengar till pensionsfonden, som placeras beloppet enligt allokeringen) som medförde en förskjutning i den faktiska allokeringen i riktning mot neutral allokering. Av beloppet placerades 13 miljoner euro i aktier och 17 miljoner i statslån, medan 2 miljoner euro användes för kassabalansen.

Den 15 oktober 2012 sålde Finlands Bank Tammerforskontorets fastighet på adressen Hämeenkatu 13. Fastigheten hade örönmärkts på pensionsfonden i samband med separationen av fonden. Genom försäljningen av Tammerforsfastigheten uppkom en ny post bland pensionsfondens tillgångar, nämligen placeringstillgodohavanden hos Finlands Bank. I samband med detta uppdaterades pensionsfondens placeringpolicy. Den strategiska allokeringen för fastigheter sänktes med 5 %, som fastställdes som strategisk andel för placeringstillgodohavandena hos Finlands Bank. Härigenom speglade placeringspolicyn bättre det nya läget. Allokeringen vid årets slut framgår av tabellen nedan (tabell 8).

4.3 Genomförande av placeringsverksamheten

Pensionsfondens placeringar förvaltas effektivt och säkert. Placeringsverksamheten har lagts ut på de bästa aktörerna i branschen. Huvudregeln är att inte ta någon aktiv risk i placeringsverksamheten utan sikta på en avkastning i nivå med marknadsavkastningen för respektive placeringskategori. Avkastningen på pensionsfondens tillgångar bygger på uppfattningen om strategisk allokering. Ett undantag är indirekta fastighetsplaceringar, som är föremål för aktiv förvaltning. I fastighetsinvesteringar ingår som ett väsentligt drag ett aktivt element, vilket har godkänts. Fastighetsfonderna kan också i sin verksamhet använda främmande kapital.

Pensionsfondens portföljförvaltare 2012:

- räntebärande placeringar: StateStreet Global Advisors
- aktieplaceringar : Vanguard Investments/eQ Abp
- fastighetsplaceringar: Real Estate Fund Finland I (Pohjola Kapitalförvaltning Ab) och Aberdeen Property Fund Finland I.

I november 2012 meddelade eQ Abp att bolaget förvärvat IceCapitals kapitalförvaltningsverksamhet, som Finlands Banks pensionsfond hade anlitat för aktieplaceringar i fonder förvaltade av Vanguard. Verksamheten har fortsatt via eQ utan avbrott.

Tabell 8. Pensionsfondens tillgångar, strategisk och faktisk allokering vid slutet av 2012

	Statslån	Aktier i euro	Aktier, Global	Fastigheter	Placeringstillgodo- havanden hos Finlands Bank	Kassatill- gångar
Intervall	45–65	10–20	10–20	0–20		
Neutral allokering (%)	55	15	15	10	5	0
Ställning vid slutet av 2012 (%)	62	16	16	5	1	0
Ställning vid slutet av 2011 (%)	58	13	14	9	0	6

4.4 Riskhantering av placeringsverksamheten

Riskhanteringen av pensionsfondens placeringar går huvudsakligen ut på tillfredsställande spridning av placeringarna. Spridningen genomförs genom valet av en sådan placeringsallokering där värdet på olika tillgångsslag utvecklas i olika riktning under olika marknadsförhållanden, då placeringskategorierna i princip ger ett ömsesidigt skydd när marknadsläget förändras. Ett primärt exempel på denna spridning är statslån och aktier. De tillåtna nedre och övre gränserna för viktningen mellan placeringskategorierna i fondens placeringspolicy begränsar den relativa risken i en viss placeringskategori, eftersom allokeringen mellan placeringskategorierna återställs till det neutrala, om värdet på någon placeringskategori stiger över eller sjunker under det tillåtna gränsvärdet. För aktier görs vidare en neutralisering årligen. Den öppna valutakursrisken för globala aktieplaceringar förklaras också av diversifieringsfördelar: i en portfölj som är sammansatt av flera olika placeringskategorier innebär valutakursrisken för aktieplaceringar en spridning av den totala risken och ger därmed ett fördelaktigare samband mellan avkastning och risk på lång sikt.

Pensionsfondens utlagda placeringsverksamhet är inriktad på fonder som förvaltas av de största och

mest pålitliga kapitalförvaltarna i branschen.

Fonderna har en egen riskhantering som ska se till att portföljförvaltarna håller sig inom de tillåtna gränserna för fondens stadgar och placeringsstrategi. Placeringarna i både statslån och aktier är inriktade på fonder med passiv strategi och portföljförvaltarens uppgift är att följa avkastningen på det valda indexet och riskprofilen. Det förenklar övervakningen av fonden.

Under 2012 har pensionsfondens riskhantering fördjupats så att ledningsgruppen regelbundet ser över risknivån i placeringsverksamheten och förändringarna i den. Riskerna mäts med Value-at-Risk-metoden (VaR-metoden) och de s.k. svansriskerna, dvs. de allra häftigaste eventuella utfallen som inte fångas upp av VaR-analysen, skattas med expected shortfall (ES).

Risktalen (tabell 9) visar att aktierisken (88 miljoner euro) utgör den största enskilda riskkällan i pensionsfondens placeringsportfölj. Den samtidiga förekomsten av aktierisk, ränterisk och valutakursrisk innebär en spridning av den totala portföljrisken, som är bara 13 miljoner euro större än aktierisken ensam.

Tack vare pensionsfondens placeringar minskar den totala risken i Finlands Banks balansräkning något (tabell 10). Det förklaras av att korrelationen för aktier under de senaste två åren har varit negativ i förhållande till andra tillgångar.

Tabell 9. Pensionsfondens risktal vid slutet av 2012

Mn euro	VaR 99 %	Expected Shortfall 99 %
Aktierisk	88	101
Ränterisk	56	64
Valutarisk	18	20
Total risk	101	115

Tabell 10. VaR-värden för marknadsrisk i Finlands Banks balansräkning vid slutet av 2012

Mn euro	VaR 99 %	Expected Shortfall 99 %
Valuta	966	1 106
Ränte	308	353
Aktier exkl. pensionsfonden	88	101
Summa	1 066	1 221
Summa exkl. pensionsfonden	1 092	1 251

